

ného, pokud popíral, že by byl věděl, že Rudolf N. (k němuž pronesl závadný výrok), je vyznání československého. Za všech okolností je však zcela nepochybné, že také tu jde výhradně o úvahu rázu skutkového a zmateční stížnost je zřejmě na omylu, má-li za to, že jí došel výrazu právní názor, podle něhož by se k subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 303 tr. zák. vyžadovala vědomost pachatelova o náboženském vyznání osoby, před níž závadný výrok pronáší, a který označuje ovšem, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., právem za nesprávný. Údaje rozhodovacích důvodů, podle nichž obžalovaný nedoznává, že by mu bylo známo, že uctívání památky Mistra Jana Husi jest zařízením neb obyčejem církve československé, napadá posléze zmateční stížnost, rovněž neprávem, výtkou jeho rozporu se spisy, neboť obžalovaný při žádném ze svých opětovných výslechů (podle protokolů, sepsaných o jeho zodpovídání se) oné skutečnosti nedoznal. Namítá-li však zmateční stížnost dále, že soud neměl se obejít bez zodpovídání se obžalovaného v naznačeném směru, že totiž obžalovaný měl v tom bodě býti vyslechnut, nevytýká neúplnosti rozsudku, nýbrž neúplnost řízení, bylo pak věcí zástupce veřejné obžaloby, by se byl při hlavním přelíčení přičinil o odstranění oné mezery v řízení buď přímo, dotazem na obžalovaného, nebo vhodným návrhem. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 2895.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

S hlediska § 8 čís. 1 odst. druhý písm. b) zákona (v doslovu zákona čís. 80/24 sb. z. a n.) jest rozhodným, jaký byl důvod na straně pronajímatelově, zda si dal poskytnouti majetkový prospěch kromě nájemného, nikoliv z jakého důvodu mu najímatel onen prospěch poskytl; ona skutková podstata nepředpokládá využívání mimořádných poměrů válkou vyvolaných; v subjektivním směru vyžaduje se vědomí pachatelovo, že jeho požadavek vybočuje z mezí toho, co jest dovoleno.

(Rozh. ze dne 13. září 1927, Zm II 26/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského trestního jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 15. prosince 1926, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem a přestupkem předražování ve smyslu § 8 čís. 1 odst. druhý písm. b) (v doslovu čl. I. zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n.) a § 8 čís. 1 odst. první zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil zemskému trestnímu soudu v Brně, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalované napadá rozsudek nalézacího soudu z důvodů § 281 čís. 4, 5 a 9 a) tr. ř. S hlediska zmatečků čís. 5 a 9 a)

§ 281 tr. ř. vytýká stěžovatelka, že rozsudek nalézacího soudu nezjišťuje, z jaké pohnutky si dala poskytnouti majetkový prospěch 5.000 Kč, nýbrž že zjišťuje toliko, že jest nepochybné, že najímatel bytu Jan J. poskytl obžalované tyto peníze proto, by při bytové krizi získal potřebný byt. Podle § 8 čis. 1 odst. druhý písm. b) zákona čis. 80/24 sb. z. a n. trestá se pronajímatel, jenž dává sobě poskytovat kromě nájemného majetkový prospěch za to, že pronajímá byt. Rozhodným jest tedy v objektivním směru, co bylo důvodem na straně pronajímatelky bytu, zda si dala poskytnouti majetkový prospěch 5.000 Kč kromě nájemného a nikoli, z jakého důvodu najímatel jí majetkový prospěch poskytl. Nezjistil tedy nalézací soud pohnutky stěžovatelky k přijetí majetkového prospěchu a právem vytýká stěžovatelka nedostatek zjištění této části skutkové podstaty přečinu lichvy podle §u 8 čis. 1 odst. druhý písm. b) zákona čis. 80/24 sb. z. a n. Zmateční stížnost vytýká ovšem neprávem, že nebylo zjištěno, zda si stěžovatelka dala poskytnouti majetkový prospěch využitím mimořádných válkou vyvolaných poměrů, neboť skutková podstata trestného činu podle čl. I. čis. 1 písm. b) zákona čis. 80/24 sb. z. a n. nepředpokládá využívání poměrů poválečných. Doslov zákonného ustanovení »stejně se tresce . . .« vymezuje pod písm. a), b) a c) přesně skutkové podstaty trestných činů tam uvedených, aniž by tam byl žádán znak využívání mimořádných poměrů válkou vyvolaných (viz rozh. sb. n. s. č. 2615). Mimo to nezjistil nalézací soud, zda neoprávněný zisk, jehož bylo trestným činem dosaženo, převyšuje 2.000 Kč, ač toto zjištění jest podstatným znakem skutkové podstaty přečinu lichvy, jímž byla obžalovaná uznána vinnou (§ 8 čis. 3 zákona čis. 568/19 sb. z. a n.). Schází však i zjištění subjektivní stránky tohoto přečinu, totiž, zda si pachatelka byla vědoma, že požadujíc oněch 5.000 Kč, výbočuje z mezí toho, co jest dovoleno. Avšak i pokud jde o druhý trestný čin, obžalované za vinu kladený, o přestupek podle § 8 čis. 1 odst. první zák. čis. 568/19 vytýká právem stěžovatelka, že nalézací soud nezjistil v objektivním směru, zda nájemné, jež požadovala od Jana J-a, bylo zřejmě přemrštěným. Žádá totiž § 8 čis. 1 zákona ke skutkové podstatě přestupku bytové lichvy, by požadované nájemné z nemovitosti bylo zřejmě přemrštěné a by bylo žádáno využitím mimořádných poměrů válkou vyvolaných. Nalézací soud zjistil však pouze, že žádané nájemné 200 Kč měsíčně podle posudku znalce převyšuje přiměřené nájemné o 100% a že obžalovaná vědomě a využívajíc trvalí bytové krise žádala a dala si poskytnouti přemrštěné nájemné. Zda však nájemné to bylo zřejmě přemrštěným a zda je brala využívajíc mimořádných poměrů vyvolaných válkou, zůstalo nezjištěno. Právem vytýká proto stěžovatelka rozsudku zmatečnost podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř., neboť nejsou zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly by býti základem nálezu (§ 288 odst. druhý čis. 3 tr. ř.). Bylo proto již při neveřejné poradě zmateční stížnosti obžalované za souhlasu generálního prokurátora vyhověti, rozsudek nalézacího soudu jako zmatečný zrušiti a věc odkázati, poněvadž se nelze vyhnouti novému hlavnímu přelíčení a věc nelze rozhodnouti, zemskému trestnímu soudu v Brně, by o ní dále jednal, scházející zjištění učinil a ji znovu rozhodl,

aniž bylo potřeba zkoumati odůvodněnost ostatních uplatňovaných zmatečných důvodů.

Čís. 2896.

Jsou-li znalci určitého oboru při soudě ustanoveni, jest přibrati jiné jen tenkrát, je-li nebezpečí v prodlení, není-li stálým znalcům pro zvláštní poměry možno účastniti se řízení nebo jsou-li stálí znalci v určitém případě vadnými, t. j. nedosti způsobilými nebo nedosti nepodjatými.

Přibrati odborné lékaře (psychiatry) k vyšetřování duševního stavu obviněného zákon nepředpisuje; takové opatření předpokládá případ zvláště důležitý a nesnadný co do úkolů znaleckých. K ustanovení nových znalců nestačí povšechné tvrzení (obhájce), že lékaři postupovali podle starých method.

Zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. je dán pouze tenkrát, porušil-li soud, nedav eventuální otázky, předpis, podle něhož byl k tomu povinen.

Povinnost dáti porotcům otázky dodatkovou a eventuální podle §§ 319, 320 tr. ř. není podmíněna výslovným tvrzením stavu nebo skutečností tam uvedených, nýbrž stačí, byly-li pozitivními výsledky trestního řízení napovězeny; »tvrzením« není tu však pouhý poukaz na možnost skutečnosti, nýbrž předpokládá se poukaz na to, že se skutečnost stala.

Ustanovení § 2 b) tr. zák. liší se od případu § 2 a) tr. zák. jen tím, že tento se vztahuje k trvalému, ono ku střídavému pominutí myslí; i ustanovení § 2 b) tr. zák. předpokládá duševní poruchu pachatelovu.

Pomatením smyslů podle § 2 c) tr. zák. jest krátkou dobu trvající pathologický stav, jenž není výronem duševní choroby, přes to se však vyznačuje tím, že pachatel není si za jeho trvání vědom svého jednání.

(Rozh. ze dne 15. září 1927, Zm I 423/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Liberci ze dne 9. května 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 5 a 6 tr. ř., leč neprávem. Podle protokolu o hlavním přelíčení učinil obhájce obžalovaného po výslechu soudních lékařů Dra Bruna Schho a Dra Josefa H-a jako znalců o duševním stavu obžalovaného návrh, by duševní stav obžalovaného byl vyšetřen psychiatry jako znalci, a uvedl na odůvodněnou svého návrhu, že soudní lékaři, kteří zkoumali duševní stav obžalovaného, nejsou odborníky a postupovali při zjišťování duševního stavu podle starých method, které neodpovídají dnešnímu stavu vědy. Tento návrh byl podle téhož protokolu usnesením